

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/13/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614207749
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614207749.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členov senátu JUDr. Františka Potockého a Mgr. Zuzany Hartelovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: D. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov - matky: N. D., rod. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. E. č. XXX, zastúpenej splnomocneným zástupcom JUDr. Petrom Jančim, advokátom so sídlom O. D., C. č. XXX, a otca: E. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. D., I. W.. XXX/X, zastúpeného splnomocneným zástupcom JUDr. Františkom Svatuškom, advokátom so sídlom L., P. H.. XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní otca dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 7P/53/2014-142 zo dňa 16. decembra 2014, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu mení tak, že otec maloletého E. D., nar. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletého D. D., nar. XX.XX.XXXX vo výške 200 eur mesačne, počnúc od 01.10.2014 vždy do 18. dňa toho - ktorého mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa.

Zameškané výživné za obdobie od 01.10.2014 do 16.12.2014 vo výške 160 eur sa povoľuje otcovi maloletého zaplatiť v mesačných splátkach vo výške 20 eur splatných spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod stratou výhody splátok.

Vo zvyšnej časti návrh matky maloletého zamietla.

Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10P/127/2012- 56 zo dňa 12.11.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP/11/2013-77 zo dňa 13.02.2013.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom č. k. 7P/53/2014-142 zo dňa 16. 12. 2014 uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého D. D., nar. XX. XX. XXXX zvýšeným výživným od 01. 10. 2014 do 30. 11. 2014 vo výške 190 eur mesačne a od 01. 12. 2014 vo výške 220 eur mesačne, vždy do 18. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa, čím došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10P/127/2012-56 zo dňa 12. 11. 2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP/11/2013-77 zo dňa 13. 02. 2013, v časti uloženia povinnosti otcovi platiť výživné na maloleté dieťa sumou 120 eur mesačne (výrok I.). V zostávajúcej časti návrh matky na zvýšenie výživného zamietol (výrok II.). Zročné zvýšené výživné za obdobie od 01. 10. 2014 do 30. 11. 2014 vo výške 140 eur uložil otcovi splácať mesačnými splátkami vo výške 10 eur, splatnými do 18. dňa kalendárneho mesiaca, spolu s bežným výživným, od decembra 2014 s tým, že omeškanie s plnením

jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia (výrok III.). Právo na náhradu trov konania súd nepriznal žiadnemu z účastníkov konania (výrok IV.)

V odôvodnení uviedol, že matka sa návrhom podaným dňa 10. 09. 2014 domáhala uloženia povinnosti otcovi platiť zvýšené výživné na maloleté dieťa vo výške 250,- eur mesačne od 01. 10. 2014, vždy do 15. dňa v mesiaci máj za to, že od posledného rozhodnutia o výživnom rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10P/127/2012-56 zo dňa 12. 11. 2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP/11/2013-77 zo dňa 13. 02. 2013, došlo k podstatnej zmene pomerov.

Citujúc ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) súd návrhu matky na zvýšenie výživného vyhovel a výživné od 01. 10. 2014 do 30. 11. 2014 zvýšil na sumu 190,- eur mesačne a od 01. 12. 2014 na sumu 220,- eur mesačne. V prevyšujúcej časti návrh matky ako nedôvodný zamietol. Súd mal za preukázané, že od posledného rozhodnutia o výživnom rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10P/127/2012-56 zo dňa 12. 11. 2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP/11/2013-77 zo dňa 13. 02. 2013, došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa.

Pri svojom rozhodnutí súd vychádzal zo zistení, že matka dieťaťa má tri vyživovacie povinnosti. Od januára 2014 do 02. 12. 2014 poberala rodičovský príspevok vo výške 203,20 eur, okrem toho pracovala s priemerným čistým mesačným príjmom 661,55 eur. Daňový bonus od augusta 2014 predstavoval sumu 42,82 eur mesačne (do augusta 2014 sumu 64,23 eur mesačne). Matke je tiež vyplácaný vdovský dôchodok a sirotsky dôchodok vo výške 364,20 eur, z ktorej sumy predstavoval sirotsky dôchodok 142,90 eur. Poberá rodinné prídavky na tri deti vo výške 70,56 eur mesačne. Priemerný čistý mesačný príjem partnera matky A. Y. podľa správy zamestnávateľa predstavoval 476,74 eur. Matka je výlučnou vlastníčkou rodinného domu. Zálohové platby domácnosti matky pozostávajú z platby za plyn 112,- eur, koncesionárske poplatky 4,64 eur, platby za elektrinu 76,- eur.

Maloletý bol prijatý na denné štúdium do prvého ročníka Strednej odbornej školy stavebnej v Liptovskom Mikuláši, odbor mechanik stavebno-inštalčných zariadení. Podľa cestovného lístka cestovné z Liptovského Mikuláša do O. E. iní 0,53 eur, cestovné z O. E. do Liptovského Hrádku 0,45 eur a z Liptovského Hrádku do Liptovského Mikuláša 0,60 eur. Z písomnej lekárskej správy detskej lekárky MUDr. Y. Y. vyplýva, že maloletý bol v minulosti opakovane hospitalizovaný.

Otec dieťaťa má jednu vyživovaciu povinnosť, jeho priemerný čistý mesačný príjem za posledných 12 mesiacov predstavoval sumu 737,75 eur. Boli mu vyplatené tiež cestovné náhrady v priemere 203,09 eur mesačne. Mzda a ostatné peňažné plnenia sú vyplácané najneskôr do konca nasledujúceho mesiaca, zvyčajne sú prevedené na účet zamestnanca do 15. dňa nasledujúceho mesiaca. Otec je výlučným vlastníkom pozemku parcelné č. KN-C 1333/1 o výmere 1 584 m², kat. úz. E., je tiež spoluvlastníkom rodinného domu vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu jedna polovica a pozemkov pri dome. Platba za elektrinu v domácnosti otca predstavuje 113,- eur mesačne. Platí poisťnú poisťovňu Kooperatíva, lehotné poisťné predstavuje 47,21 eur mesačne. Platba za komunálny odpad za rok 2014 predstavovala 22,557 eur ročne, daň z nehnuteľnosti 46,20 eur. Rodičia otca sú klientmi domova pre seniorov, otec maloletého dopláca rozdiel do plnej výšky úhrady za sociálne služby vo výške 72,22 eur mesačne za 30 dní a v maximálnej výške 93,34 eur mesačne za 31 dní.

Vychádzajúc zo spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 10P/127/2012 okresný súd zistil, že v čase posledného rozhodovania o výživnom matka poberala rodičovský príspevok vo výške 194,70 eur mesačne, vdovský dôchodok vo výške 208,- eur mesačne. Mala tri vyživovacie povinnosti, bývala v rodinnom dome s deťmi a priateľom. Maloletý D. navštevoval ôsmu triedu základnej školy, bol zdravý. Výdavok na cestovné predstavoval 0,35 eur (jedna cesta). Čistá mzda otca dieťaťa predstavovala 487,29 eur. Býval v spoločnej domácnosti s rodičmi. Náklady na bývanie platil vo výške jednej polovice, keďže bol spoluvlastníkom rodinného domu. Platba za elektrinu predstavovala 131,- eur mesačne, za plyn 31,- eur mesačne. Otec splácal úver vo výške 35,- eur mesačne použitý na prerobenie rodinného domu. Otec platil maloletému sporenie 20,- eur mesačne a poistenie 5,50 eur mesačne.

V súčasnej dobe je maloletý študentom prvého ročníka strednej odbornej školy. V uvedenom období vývoja maloletého došlo k podstatnému nárastu výdavkov, nielen na základné existenčné potreby, stravu, ošatenie, obuv, ale aj výdavky vynakladané na študijné pomôcky spojené tak s teoretickou časťou štúdia, ako aj s praktickou časťou výučby. Zvýšili sa aj výdavky na cestovné z miesta bydliska do školského zariadenia, ktoré sú dvojnásobne vyššie ako v čase posledného rozhodnutia o výživnom. Maloletý je vo veku intenzívneho rastu a v súčasnej dobe jeho výška a váha zodpovedá mieram dospelých osoby. Venuje sa športovým aktivitám. V období intenzívneho vývoja sú pritom zvýšené výdavky na zabezpečenie stravy, ktorý výdavok predstavuje jednu z najvyšších položiek odôvodnených potrieb dieťaťa. Nároky na kvalitu a kvantitu stravovania vyplývajú z telesnej konštrukcie dieťaťa, jeho aktivít ale

aj zdravotného stavu. S prihliadnutím na vek dieťaťa považoval súd za dôvodné aj výdavky spojené s voľnočasovými aktivitami dieťaťa, ktoré je členom dobrovoľného hasičského zboru, cvičí, posilňuje, s čím sú taktiež spojené zvýšené výdavky na ošatenie, na hygienické potreby a pracie prostriedky. Zvýšené výdavky súvisia aj so zdravotným stavom maloletého, ktorá skutočnosť bola preukázaná lekárskou správou. Na zvýšených výdavkoch dieťaťa sa otec žiadnym spôsobom nepodieľa, nad rozsah určeného výživného prispieva len príležitostne (v období sviatkov), pričom dobíjanie kreditu mobilného telefónu nepravidelne, prípadne raz štvrťročne vo výške 7,- eur (2,33 eur mesačne) má len doplnkový charakter vo vzťahu k určenej vyživovacej povinnosti.

Na strane otca dieťaťa došlo tiež k podstatnej zmene pomerov, a to k zvýšeniu jeho príjmu od 250,- eur mesačne. Otcovi sú vyplácané peňažné plnenia v súvislosti s pracovnými cestami (diéty), mesačná výška uvedeného peňažného plnenia predstavuje priemerne 203,09 eur. Hoci uvedené peňažné plnenie slúži na úhradu stravného otca v súvislosti s pracovnými cestami v cudzine, podľa konštantnej judikatúry má priaznivý vplyv na životnú úroveň povinnej osoby, v zmysle jej zvýšenia. Otec je vlastníkom rodinného domu, vlastní pozemky v okolí domu, pričom tieto využíva aj na dopestovanie zeleniny pre vlastnú potrebu. Okrem toho je výlučným vlastníkom pozemku o výmere 1 584 m², vo výhodnej lokalite E. v Liptovskom Mikuláši, čo predstavuje majetkovú hodnotu, ktorú doposiaľ otec nevyužíva.

Okresný súd konštatoval, že z príjmu 737,75 eur určené výživné 190,- eur a od 01. 12. 2014 vo výške 220,- eur (o 3,28 eur denne viac v porovnaní s doposiaľ určeným výživným) je otec nepochybne schopný platiť.

V súvislosti s výdavkami otca súd uviedol, že i keď podpora otca vo vzťahu k rodičom je dôvodná, nemôže byť preferovaná pred odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa. Súd prihliadal aj na platbu poistného 5,50 eur mesačne a sporenie vo výške 20,- eur mesačne, ktoré je uhrádzané otcom dobrovoľne.

Súd prihliadal aj na zárobkové a majetkové pomery matky dieťaťa, ktorá v období od 01. 10. 2014 do 01. 12. 2014 mala vyšší príjem v dôsledku poberania rodičovského príspevku popri príjme zo zamestnania (o 203,20 eur mesačne viac). Preto bolo zvýšené výživné rozlíšené za obdobie od 01. 10. 2014 do 30. 11. 2014 a od 01. 12. 2014 do budúca. I keď od posledného rozhodnutia o výživnom došlo k zvýšeniu príjmu matky, táto na rozdiel od otca dieťaťa má tri vyživovacie povinnosti, vo vzťahu ku ktorým sa taktiež zvyšujú odôvodnené potreby a s tým spojené výdavky. Žije v spoločnej domácnosti s inou zárobkovo činnou osobou, ktorej príjem nie je vysoký, napriek tomu matke pomáha znižovať výdavky, a to aj preberaním finančných záväzkov (hypotekárny úver na rekonštrukciu domu vo výlučnom vlastníctve matky a splácanie úveru za spotrebiče v domácnosti).

Splatnosť výživného súd určil do 18. dňa kalendárneho mesiaca, vychádzajúc zo správy zamestnávateľa otca, že mzda a peňažné plnenie sú spravidla vyplácané na jeho účet do 15. dňa, ktorá splatnosť je však dohodnutá do konca kalendárneho mesiaca. Otec uviedol, že mzda mu bola vyplatená najneskôr 18. dňa kalendárneho mesiaca. Nebol preto daný dôvod na neskoršie určenie splatnosti výživného, ktorým majú byť uhradené odôvodnené potreby dieťaťa za obdobie už od prvého dňa v mesiaci (keďže výživné sa neplatí mesačne pozadu, ale za konkrétny kalendárny mesiac, v ktorom je hradené).

Zročné zvýšené výživné za obdobie od 01. 10. 2014 do 30. 11. 2014 vo výške 140,- eur (2 x 70,- eur) súd povolil otcovi maloletého splácať mesačnými splátkami vo výške 10,- eur, splatnými do 18. dňa kalendárneho mesiaca spolu s bežným výživným od decembra 2014 s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Týmto rozsudkom došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10P/127/2012-56 zo dňa 12. 11. 2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP/11/2013-77 zo dňa 13. 02. 2013, v časti uloženia povinnosti otcovi platiť výživné na maloleté dieťa sumou 120,- eur mesačne. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“).

Proti tomuto rozsudku podal otec maloletého prostredníctvom splnomocneného zástupcu odvolanie, ktorým sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku spočívajúcej v zamietnutí návrhu matky maloletého alebo jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Mal za to, že z vykonaného dokazovania vyplýva záver, že jeho príjem nepostačuje na úhradu zvýšeného výživného. Prvostupňový súd nezohľadnil skutočnosť, že okrem pravidelného výživného vo výške 120,- eur mesačne platí mal. D. aj sporenie vo výške 20,- eur mesačne a poistku vo výške 5,50 eur mesačne. Nezohľadnil ani skutočnosť, že splácal úver vo výške 35,- eur mesačne, ktorý bol použitý na rekonštrukciu rodinného domu matky maloletého. Doteraz určené výživné je podľa neho primerané k jeho príjmom a majetkovým možnostiam a schopnostiam, ako aj bežným potrebám maloletého. Súd nezohľadnil ani to, že maloletému D. hradí sporadicky aj výdavky spojené s ošatením a kultúrnym vyžitím.

Nie je mu tiež zrejme ako konajúci súd dospel k zvýšeniu výživného zo sumy 120,- eur od 01. 10. 2014 do 30. 11. 2014 na sumu vo výške 190,- eur a neskôr od 01. 12. 2014 na sumu 220,- eur. Matka podľa neho žiadnym spôsobom nepreukázala zvýšenie výdavkov, a to ani odo dňa 01. 10. 2014, ani odo dňa 01. 12. 2014 v porovnaní s predchádzajúcim obdobím.

Mal za to, že prvostupňový súd pri rozhodovaní o výživnom opomenul, že rozhodnutie má vychádzať zo stavu aktuálneho v čase rozhodovania, a preto nezohľadnil skutočnosť, že momentálna zárobková situácia mu neumožňuje platiť výživné v súdom stanovenej výške. Prvostupňový súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil, preto je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné.

V ďalšom poukázal na to, že žiadal o určenie termínu splatnosti výživného na 25. deň v mesiaci z dôvodu, že jeho výplatný termín je určený na 30. deň nasledujúceho mesiaca a niekedy mu chodí výplata aj osemnásteho. Konajúci súd jeho žiadosti bez riadneho odôvodnenia nevyhovel, pričom v prípade, ak by aj konajúci súd jeho žiadosti vyhovel, nedošlo by v žiadnom smere k ohrozeniu výživy a výchovy maloletého.

Pokiaľ ide o cestovné náhrady, ktoré mu vypláca zamestnávateľ, na tieto má nárok, pričom tieto sú mu vyplácané v priemere v sume 203,09 eur a tieto počas práce a času stráveného v kamióne reálne spotrebuje.

Od posledného rozhodnutia na jeho strane nedošlo k zmene majetkových pomerov v časti nehnuteľností. V čase posledného rozhodnutia bol podielovým spoluvlastníkom, nie výlučným vlastníkom nehnuteľnosti a tiež vlastníkom ornej pôdy a nie stavebného pozemku, nadobudnutého od rodičov darovacou zmluvou v roku 2010. Z rozhodnutia vyplýva, že súd považuje rodinný dom za lukratívnu nehnuteľnosť, pričom sa jedná o 2-izbovú nehnuteľnosť s elektrickým kúrením s minimálnou zálohovou platbou 100,- eur mesačne. Jeho náklady na bývanie predstavujú 113,- eur za elektrinu, za vodu 4,- eurá, plynová bomba 6,20 eur, poplatok za smeti 123,20 eur ročne.

U matky maloletého od posledného rozhodnutia došlo k zmene pomerov, nakoľko nadobudla 5-izbový rodinný dom, ktorý prešiel luxusnou rekonštrukciou. Medzi svojimi záväzkami uviedla aj hypotekárny úver na predmetnú nehnuteľnosť, ktorý však zobral a spláca jej partner, ktorý taktiež vlastní nehnuteľnosť - 3-izbový byt vo Východnej. Matka maloletého uviedla, že spolu s partnerom a 3 deťmi bývajú v rodinnom dome v O. E., preto náklady na bývanie, ktoré uvádzala, sú pre 5-člennú rodinu, z toho pre 3 dospelé osoby, účelovo navýšené.

Tiež nesúhlasil s tým, že matka zabezpečuje výživu pre 3 deti. Jej starší syn študuje na vysokej škole a je poberateľom sirotského dôchodku a s otcom najmladšieho syna, ktorý by sa mal podieľať na financovaní a výchove dieťaťa, žije v spoločnej domácnosti. Preto nie je na mieste rozhodnutie súdu, ktorým súd zvýšením výživného na maloletého D. preniesol podiel otca na uhrádzaní výdavkov aj na ďalšie maloleté deti, ktorých nie je biologickým otcom.

Nesúhlasil tiež s výdavkami na cestovné maloletého s poukazom na to, že maloletý má možnosť využiť aj priamy spoj, rovnako má možnosť sa stravovať v školskej jedálni, kde obed stojí 1,24 eur na deň. Nesúhlasil ani s tabuľkovou formou preukazovania nákladov na maloletého D., ktoré sú nadhodnotené. Namietal tiež zohľadňovanie výdavkov na stužkovú a prijímacie pohovory na vysokú školu. Matka maloletého nepreukázala ani zvýšené výdavky v súvislosti so zdravotným stavom maloletého. Pokiaľ ide o jeho výdavky, preukázal aj výdavky, ktoré má v spojení s umiestnením svojich rodičov do zariadenia pre seniorov, ktoré považuje za dôvodné.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca maloletého, podanom prostredníctvom splnomocneného zástupcu, navrhla rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

Mala za to, že súd prvého stupňa vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie a správne zistil a vyhodnotil vec po skutkovej i právnej stránke. V odôvodnení sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré mali podstatný vplyv na rozhodnutie vo veci. Je zrejme, o ktoré dôkazy súd oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval a ako vec právne posúdil. Odvolanie otca maloletého považuje za tendenčné a účelové.

Pokiaľ ide o sumu 200,- eur, ktorú poukazovala na spoločnú vkladnú knižku, ktorú vlastní s priateľom, k tejto má dispozičné právo. Suma mesačného sporenia bola znížená na 50,- eur mesačne od januára 2015, nakoľko jej skončilo poberanie rodičovského príspevku. Pokiaľ ide o úver, ktorý otec maloletého v minulosti splácal, tento bol spotrebný a použil ho na kúpu auta, ktoré vlastní doposiaľ a jeho tvrdenie o tom, že ho použil na rekonštrukciu domu nie je ničím podložené. Miesto toho, aby prispieval na výdavky spojené s rozvojom, rastom a výchovou syna uprednostňuje vlastné záujmy, napr. v podobe kúpy motorky s príslušenstvom, ktorú podľa vlastného tvrdenia nevyužíva. Je povinnosťou otca ako povinnej osoby a súčasne syna svojich rodičov usporiadať si majetkové a rodinné pomery tak, aby boli zabezpečené potreby jemu blízkych osôb adekvátne ich rodinnému vzťahu a s tým súvisiacej

vyživovacej povinnosti. Nesúhlasila s tvrdením otca maloletého, že náklady na starostlivosť o rodičov musí znášať výlučne on, nakoľko jeho brat javí záujem o svojich rodičov, ako aj ďalšiu rodinu. Pokiaľ otec maloletého poukazoval na jej luxusne zrekonštruovaný dom, toto tvrdenie je zavádzajúce. Ide o starší rodinný dom, ktorý jej darovali rodičia, a ktorý bolo potrebné zrekonštruovať aj vzhľadom na zdravotné problémy členov rodiny, čím sa zároveň znížila i energetická náročnosť domu. Výdavky na maloletého boli na pojednávaní riadne preukázané, pričom nároky na kvantitu a kvalitu stravovania maloletého vyplývajú z jeho telesnej konštrukcie, keď v súčasnosti jeho výška aj váha zodpovedá mieram dospelého človeka, tiež z jeho aktivít a zdravotného stavu. V prípade otca stravné pri tuzemskej pracovnej ceste trvajúcej nad 18 hodín predstavuje 9,80 eur za rok 2014, strava u maloletého bola podrobne vyčíslená spolu v priemere 258,- eur za mesiac čo je 8,31 eur na deň. Náklady spojené s výchovou syna boli presne špecifikované a prehľadne predložené v tabuľkovej forme. Otec maloletého sa nad rámec výživného nijakým spôsobom nepodieľa na výdavkoch maloletého syna spojených s jeho ošatením a kultúrnym vyžitím.

Kolízny opatrovník dieťaťa vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uviedol, že maloletý D. je vo veku intenzívneho rastu a výdavky na zabezpečenie jeho bežných potrieb sú v tomto období vysoké. Zvýšené výdavky má aj v súvislosti so zdravotným stavom. V záujme dieťaťa je aj zmysluplné trávenie voľného času, preto je potrebné prihliadať aj na jeho voľnočasové aktivity.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vymedzenom v ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a z dôvodov uvedených v odvolaní a tento bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p. za použitia § 156 ods. 3 O. s. p.) podľa § 220 O. s. p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

Preskúmaním spisu odvolací súd zistil, že matka sa návrhom podaným na súde dňa 10. 09. 2014 domáhala zvýšenie výživného na maloletého D. zo sumy 120,- eur na sumu 250,- eur mesačne od 01. 10. 2014. Návrh odôvodnila tým, že naposledy bolo o výživnom na maloletého rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10P/127/2012-56 zo dňa 12. 11. 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP/11/2013-77 zo dňa 13. 02. 2013, ktorým bol otec maloletého zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 120,- mesačne. Maloletý začal navštevovať Strednú odbornú školu stavebnú v Liptovskom Mikuláši, s čím sú spojené zvýšené výdavky na jeho odôvodnené potreby. V ďalšom poukázala na zvýšené výdavky aj vzhľadom na fyzický vývin maloletého, ktorý vo veku 15 rokov má výšku 180 cm a váhu 85 kg, a teda svojim vzrastom zodpovedá dospelému človeku. Tiež poukázala na zdravotný stav maloletého, ktorý bol v minulosti viackrát hospitalizovaný, ako aj na jeho voľnočasové aktivity.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa posudzujúc rozhodujúce kritéria pre zmenu doteraz určeného výživného vykonal v tomto smere dostatočné dokazovanie a skutkový stav zistil úplne a správne. Nevyvodil však z neho správny právny záver, pokiaľ výživné na maloleté dieťa za obdobie do 30. 11. 2014 a od 01. 12. 2014 určil v rôznej výške (190,- eur a 220,- eur mesačne).

Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 62 ods. 1, 2 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Právoplatné rozhodnutie o výživnom možno zmeniť len keď dôjde k zmene pomerov, a to či už na strane výživou oprávneného alebo výživou povinného, prípadne na oboch stranách. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane výživou povinného či oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov podľa § 78 ods. 3 zákona o rodine. Takouto zmenou môže byť napr. strata či nadobudnutie zamestnania (pričom v prípade straty zamestnania je súd povinný skúmať príčiny tejto straty), dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej či zánik existujúcej vyživovacej povinnosti, zmena majetkových pomerov, zmena schopností, možností poskytovať výživné, nástup do predškolského zariadenia a následne nástup školskej dochádzky, prechod medzi jednotlivými stupňami školskej dochádzky, nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti samostatne sa živiť, uzavretie manželstva a pod. Vzhľadom na skutočnosť, že pri zmene rozhodnutia v súvislosti so zmenou pomerov ide o výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, ktorá smeruje k právnej istote, vyžaduje sa, aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru, a teda ak sa táto zmena závažnejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných pomerov, ktoré nastali, s pomermi, z ktorých súd vychádzal pri určení vyživovacej povinnosti.

V prejednávanej veci bolo nepochybne pred okresným súdom preukázané, že na strane maloletého D. od posledného rozhodovania o výživnom došlo k zmene pomerov, predovšetkým v súvislosti s jeho vekom, fyzickým vývinom, ako aj v súvislosti s prestupom na vyšší stupeň vzdelávania. Maloletý v čase posledného rozhodovania bol žiakom ôsmeho ročníka základnej školy, v súčasnosti je žiakom strednej školy (Strednej odbornej školy stavebnej v Liptovskom Mikuláši). V súvislosti s fyzickým vývinom maloletého, ktorého telesná konštrukcia zodpovedá telesnej konštrukcii dospelého muža (s výškou 180 cm a váhou 85 kg, pričom vzhľadom na vek maloletého možno očakávať jeho ďalší vývin), sú nesporne zvýšené výdavky nielen na jeho stravu, ale aj odievanie a obuv.

K zmene pomerov pritom preukázateľne došlo i na strane rodičov maloletého. Otec maloletého v čase posledného rozhodovania dosahoval príjem zo zamestnania v priemere 487,29 eur, v súčasnosti je priemerný čistý príjem otca 737,75 eur, sú mu vyplácané tiež cestovné náhrady v priemere 203,09 eur mesačne. Otec okrem maloletého D. nemá žiadnu ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Rovnako k zmene pomerov došlo i na strane matky maloletého, ktorá v čase posledného rozhodovania o výživnom poberala rodičovský príspevok vo výške 194,70 eur mesačne a vdovský dôchodok vo výške 208,- eur mesačne. V súčasnosti matka pracuje, jej priemerný mesačný čistý príjem predstavuje sumu 661,55 eur mesačne, daňový bonus 42,82 eur mesačne, okrem toho naďalej pobera vdovský dôchodok vo výške 221,30 eur mesačne. Do 02. 12. 2014 poberala rodičovský príspevok vo výške 203,20 eur mesačne. Rovnako ako v čase posledného rozhodovania má matka okrem maloletého D. ďalšie dve vyživovacie povinnosti - voči plnoletému synovi D. D., nar. XX. XX. XXXX a mal. A. Y., nar. XX. XX. XXXX.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že tak u maloletého, ako aj jeho otca, došlo k podstatnej zmene pomerov, odôvodňujúcej zmenu doteraz určeného výživného. Vo vzťahu k odôvodneným potrebám maloletého ide predovšetkým o zvýšenie výdavkov v súvislosti s cestovným do školy, so zabezpečením školských potrieb (tak na praktickú ako i teoretickú časť vyučovania), tiež v súvislosti so zabezpečením náležitej výživy maloletého, s nákupom potrebného ošatenia a záujmami maloletého. Zvýšenie výživného zo strany otca pritom odôvodňuje i zmena jeho príjmových pomerov, keď príjem otca sa oproti predchádzajúcemu obdobiu zvýšil, pričom zvýšenie príjmu predstavuje 250,46 eur. I keď k zvýšeniu príjmu došlo i na strane matky maloletého, nemožno opomenúť skutočnosť, že matka maloletého má ďalšie dve vyživovacie povinnosti a skutočnosť, že otec maloletého sa iným spôsobom na starostlivosti o maloletého výrazne nepodieľa (okrem sporenia a poisťky maloletého, ktorými však nemožno pokryť bežné potreby maloletého). Za daného stavu je, podľa odvolacieho súdu, doterajšia výška výživného u maloletého neprimeraná súčasným potrebám maloletého.

Prihliadajúc na súčasné výdavky na výživu, štúdium, odievanie, obuv, ale i podporu voľnočasových aktivít potrebných k rozvoju osobnosti dieťaťa, a na možnosti a schopnosti oboch rodičov, na ich životnú úroveň, odvolací súd výživné na maloletého zo strany otca zvýšil na sumu 200,- eur mesačne, počnúc dňom 01. 10. 2014.

Na rozdiel od súdu prvého stupňa odvolací súd nepovažoval ukončenie poberania rodičovského príspevku matkou maloletého za dôvod pre zvýšenie výživného zo strany otca počnúc dňom ukončenia poberania príspevku, z ktorého dôvodu vyhodnotil odvolanie otca maloletého v tejto časti ako dôvodné.

Odvolačný súd preto výživné na maloletého počnúc dňom 01. 10. 2014 určil v jednotnej výške, a to 200,- eur mesačne. Takto určené výživné považoval odvolací súd za primerané veku dieťaťa, vzhľadom na jeho vývoj, fyzické potreby, zdravotný stav i záujmy, ako aj možnosti a schopnosti otca maloletého. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že naposledy určené výživné predstavovalo z príjmu otca v čase posledného rozhodovania 24,63 %, v súčasnosti určené výživné vo vzťahu k súčasnému príjmu otca (bez cestovných náhrad) predstavuje 27,11 %, teda k nárastu výživného v pomere k príjmu otca došlo len o 2,48 %.

Pokiaľ ide o ostatné odvolacie námietky otca maloletého, tieto odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné. Otec maloletého v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa súd prvého stupňa nebol vysporiadal už v napadnutom rozsudku. Ako už odvolací súd konštatoval vyššie, súd prvého stupňa vo veci vykonal pomerne rozsiahle dokazovanie a vykonané dokazovanie, predovšetkým vo vzťahu k výdavkom matky maloletého, ale i príjmovým a majetkovým pomerom a výdavkom otca maloletého a k odôvodneným potrebám maloletého, i náležite vyhodnotil. Odvolací súd sa so závermi súdu prvého stupňa v tomto smere v podstate stotožňuje. Okresný súd svoje rozhodnutie následne i riadne odôvodnil, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia sa vysporiadal so všetkými námietkami a tvrdeniami účastníkov konania. Nemožno sa preto stotožniť s námietkou otca maloletého o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia pritom jednoznačne vyplýva, že súd prvého stupňa pri svojom rozhodnutí, rovnako ako odvolací súd, prihliadal aj na sporenie a poistku maloletého hradené jeho otcom. Pokiaľ otec maloletého poukazoval na skutočnosť, že plnoletému synovi matky maloletého D. stačí sirotsky dôchodok vo výške 142,90 eur mesačne, odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s vyjadrením matky maloletého, že uvedený sirotsky dôchodok predstavuje len istú náhradu za stratu vyživovacej povinnosti zo strany zosnulého otca jej najstaršieho syna, čo však neznamená, že musí pokryť všetky odôvodnené potreby dieťaťa. Vypĺcanie sirotského dôchodku pritom nezavahuje matku vyživovacej povinnosti, ktorú voči svojmu plnoletému synovi má, a to až do doby, kým tento nenadobudne schopnosť sám sa živiť. Okresný súd správne, pokiaľ ide o majetkové pomery, prihliadal i na vlastníctvo nehnuteľností, pričom nikde z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by súd ako lukratívnu posúdil nehnuteľnosť - rodičovský rodinný dom, ktorého je otec maloletého spoluvlastníkom. Nedôvodná je i námietka otca maloletého vo vzťahu k vyživovacím povinnostiam matky maloletého s poukazom na to, že najstarší syn študuje na vysokej škole a je poberateľom sirotského dôchodku a s otcom najmladšieho žije v spoločnej domácnosti, a teda tento sa má podieľať na financovaní a výchove dieťaťa. Ako už bolo uvedené, samotná skutočnosť, že najstarší syn matky maloletého je dospelý a študuje na vysokej škole nezavahuje matku vyživovacej povinnosti voči nemu. Rovnako má matka i vyživovaciu povinnosť voči synovi, ktorého otcom je aktuálny partner matky maloletého D., pričom z dokazovania vykonaného na pojednávaní okresným súdom jednoznačne vyplýva, že partner matky maloletého sa riadne spolupodieľa na výžive a výchove svojho syna.

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje aj s odôvodnením napadnutého rozsudku pokiaľ ide o splatnosť výživného, keď zo správy zamestnávateľa otca maloletého vyplýva, že mzda a peňažné plnenia sú vyplácané na účet otca maloletého spravidla do 15. dňa v mesiaci. Nemožno opomenúť, že výživné sa platí na mesiac dopredu, a teda splatnosť výživného by mala byť určovaná spravidla na začiatku mesiaca, za ktoré výživné patrí, nie na jeho konci. Preto už určenie splatnosti výživného do 18. dňa v mesiaci je výrazne v prospech výživou povinnej osoby, a nie je dôvod, aby súd splatnosť výživného posúval až na koniec mesiaca, za ktorý výživné patrí. Z uvedeného dôvodu odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa splatnosť výživného určil do 18. dňa toho - ktorého mesiaca, za ktoré výživné patrí.

Na základe uvedeného odvolací súd vyhovel odvolaniu otca maloletého sčasti a rozsudok okresného súdu zmenil tak, že otcovi maloletého uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 200,- eur mesačne od 01. 10. 2014, vždy do 18. dňa toho - ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletého.

Vychádzajúc z výšky výživného 200,- eur mesačne a výšky výživného, ktoré otec hradil vo výške 120,- eur mesačne potom zameškané výživné za obdobie od 01. 10. 2014 do rozhodnutia súdu prvého stupňa (t. j. za dva mesiace, keďže výživné za mesiac december v čase vyhlásenia rozhodnutia prvostupňového súdu ešte nebolo splatné) predstavuje sumu 160,- eur. Otec platil výživné vo výške 120,- eur mesačne, teda za obdobie od 01. 10. 2014 do 30. 11. 2014 predstavuje zaplatené výživné sumu 240,- eur; mal platiť 200,- eur mesačne, teda od 01. 10. 2014 do 30. 11. 2014 vo výške 400,- eur. Rozdiel medzi zaplateným výživným a výživným, ktoré malo byť zaplatené potom predstavuje sumu 160,- eur (400,- eur - 240,-

eur), ktorú odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, povolil otcovi maloletého zaplatiť v mesačných splátkach, avšak vo výške 20,- eur mesačne splatných spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod stratou výhody splátok.

Pokiaľ matka maloletého žiadala určiť výživné vo väčšom rozsahu ako bol priznaný, odvolací súd jej návrh vo zvyšku zamietol.

Týmto rozhodnutím došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10P/127/2012-56 zo dňa 12. 11. 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP/11/2013-77 zo dňa 13. 02. 2013.

Postupom podľa § 224 ods. 1, 2, § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. odvolací súd zároveň nanovo rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko v prejednávanej veci išlo o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktoré možno začať i bez návrhu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím súdom hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.